

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

Nezvaní hosté naší flóry vážné nebezpečí nebo ....

Petr Bauer, AOPK ČR, SCHKO Labské písky a KS Ústí nad Labem

...jen strašák ???

aneb
zkušenosti z
Labských pískovců

Invaze a expanze rostlinných druhů

Invaze – šíření nepůvodních druhů

X

Expanze – šíření domácích druhů

Původní druh → je prokázán fosilním nálezem

Nepůvodní druh → je písemný záznam o rozšíření druhu

Rostlinné druhy jsou považovány za původní jestliže byly rozšířeny před neolitem (7-8.000 let), v té době byl člověk součástí přírody.

Rozdělení rostlin podle historického původu

využitím studie Hadinec et al. (1997)

- **neofyt** - rostlina, která byla zavečena na určité území po roce 1492 - objevení ameriky
- druhy nepůvodní v ČR (Evropě) - rostliny dovezené do ČR (Evropy) z jiných kontinentů
- nepůvodní v Labských pískovcích - původní v ČR, podle fyto geografického rozšíření jejich výskyt v minulosti nezasahoval na území Labských pískovců
- archeofyt (do roku 1492)
- antropofyt - synantropní druh rostlin vyskytující se v blízkosti lidských sídel, šířený lidmi, antropofilní rostlina

Rozdělení nepůvodních druhů podle škodlivosti – viz plán péče.

- **velmi agresivní** - druhy s velmi rychlým šířením, obsazující velmi rychle biotopy domácích druhů a vytlačují původní rostlinná společenstva (vejmutovka, akát?, bolševník, křídlatky, netýkavka žláznatá, topinambur, třapatka, celíky, kolotočník), javor jasanolistý (*Acer negundo*)
- **druhy se středním vlivem na okolí** - rostliny, které se šíří postupně nebo již obsadily určitý prostor (niku) v krajině a dále se významně nešíří (*Juncus tenuis*, *Digitalis purpurea*)
- **druhy bez výrazného vlivu na prostředí** (*Cymbalaria muralis*, *Saxifraga cymbalaria*)
- **druhy nastupující** - kolotočník, škumpa, pajasan, - nevíme jak se jejich invazní chování bude vyvíjet?

Jak začít?! 😊

Vyzkoušejte osvědčený postup

- a) **Identifikace druhů v území - terénní pochůzky + systematický průzkum zájmové oblasti (NP, CHKO, MZCHÚ – pravidelně sledované), GPS lokalizace.**
- b) **Inventarizace nežádoucích druhů (průběžně po celém území) - výstupy v podobě map apod.**
- c) **Poznání ekologie jednotlivých druhů (rozmnožování, podmínky, místa).**
- d) **Volba strategie k omezení šíření nežádoucích druhů s ohledem na morfologii území (povodí řek, přirozené hranice, ...).**
- e) **Komunikace s veřejností – neúnavnost v přesvědčování + argumentace!
(zkušenost 80% obyvatel lze slušným jednáním přesvědčit)**

Možné směry vnikání invazních druhů.

Severovýchod byl pod kontrolou!

Invaze z Německa

Invaze z Německa

Průběžný monitoring

Průběžný monitoring

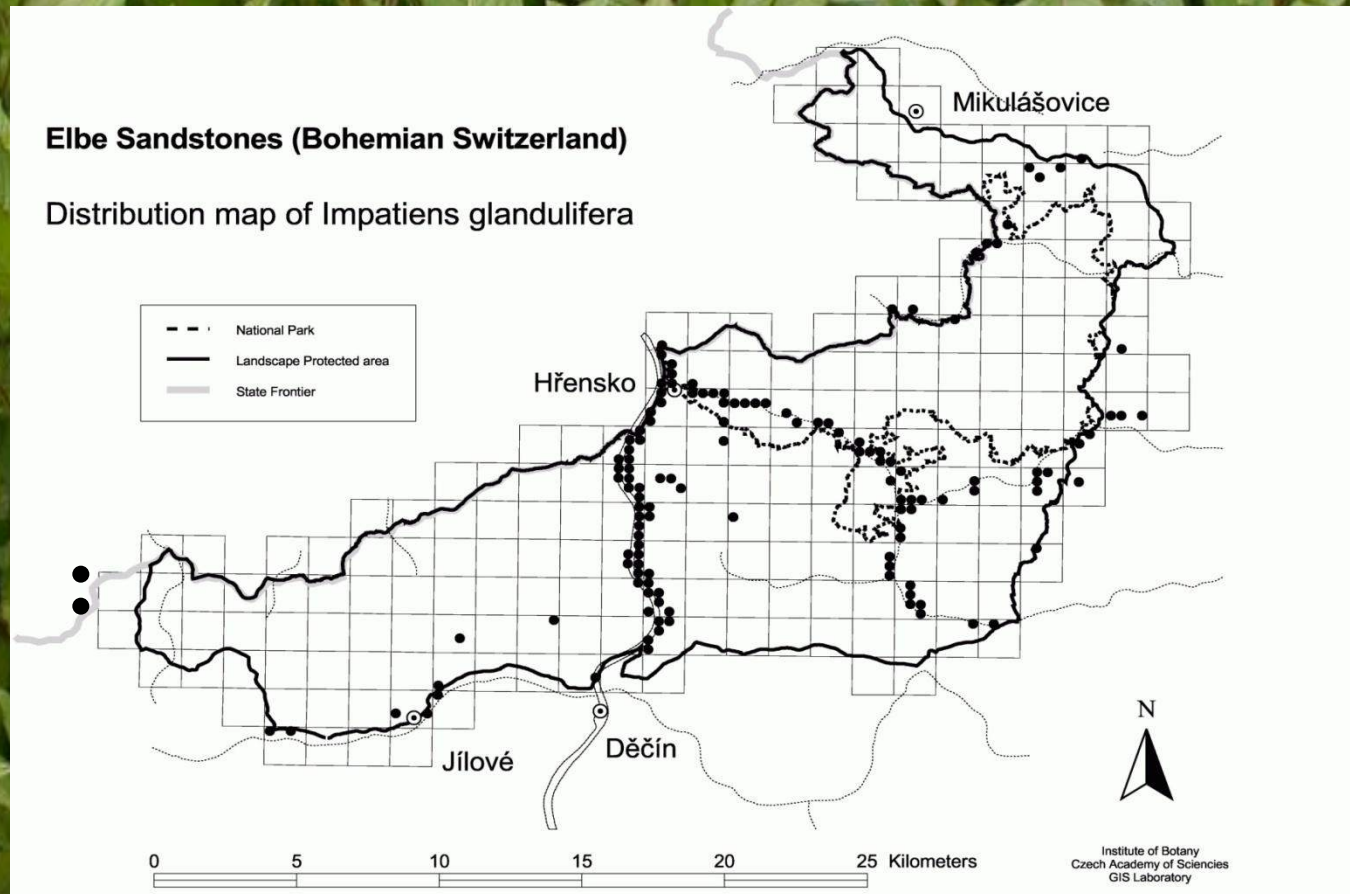
Ohniska z
Lužických hor

Západ pod kontrolou

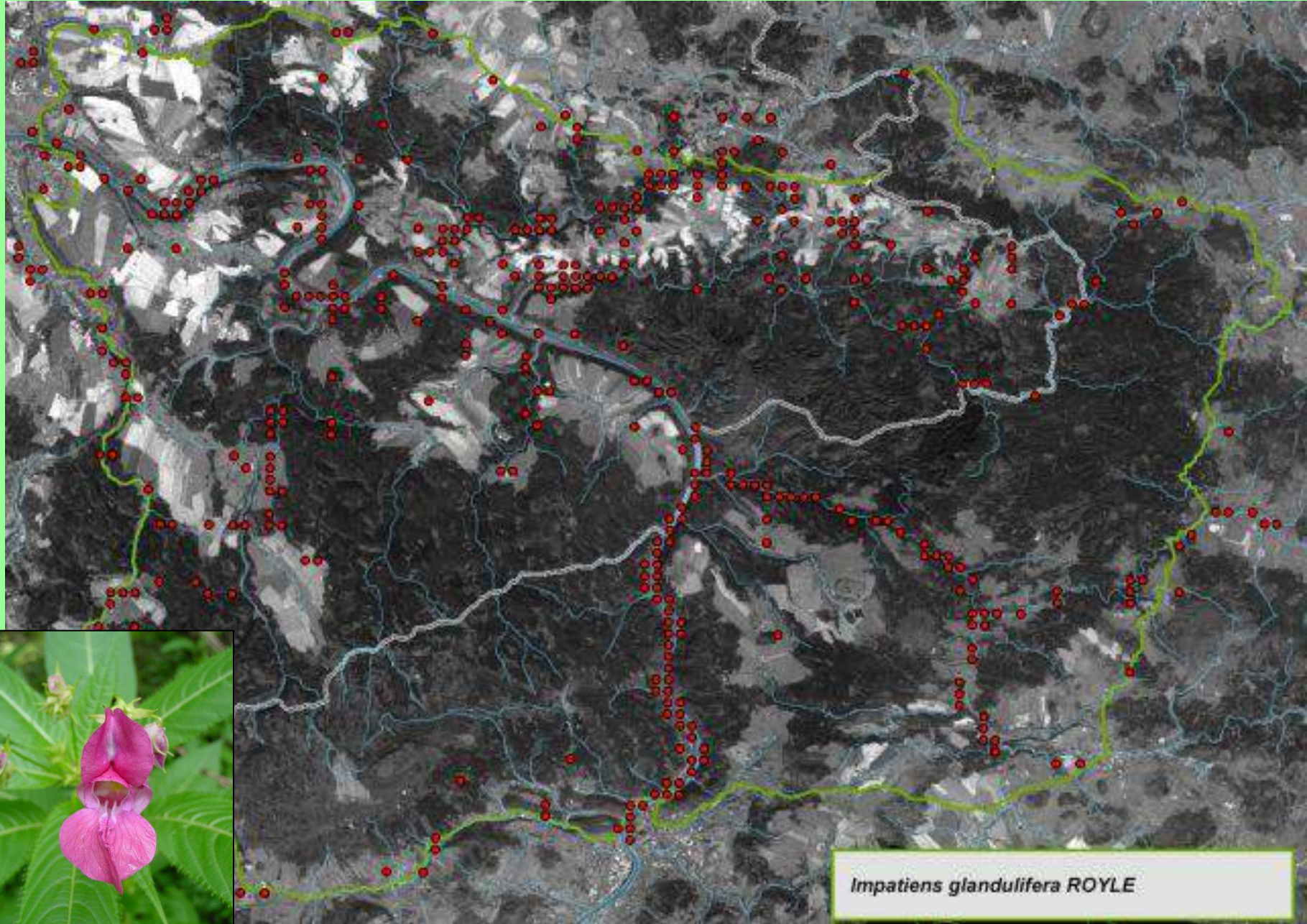
Labe-problém-dotace z celých
Čech, částečná koordinace se
SCHKO ČS

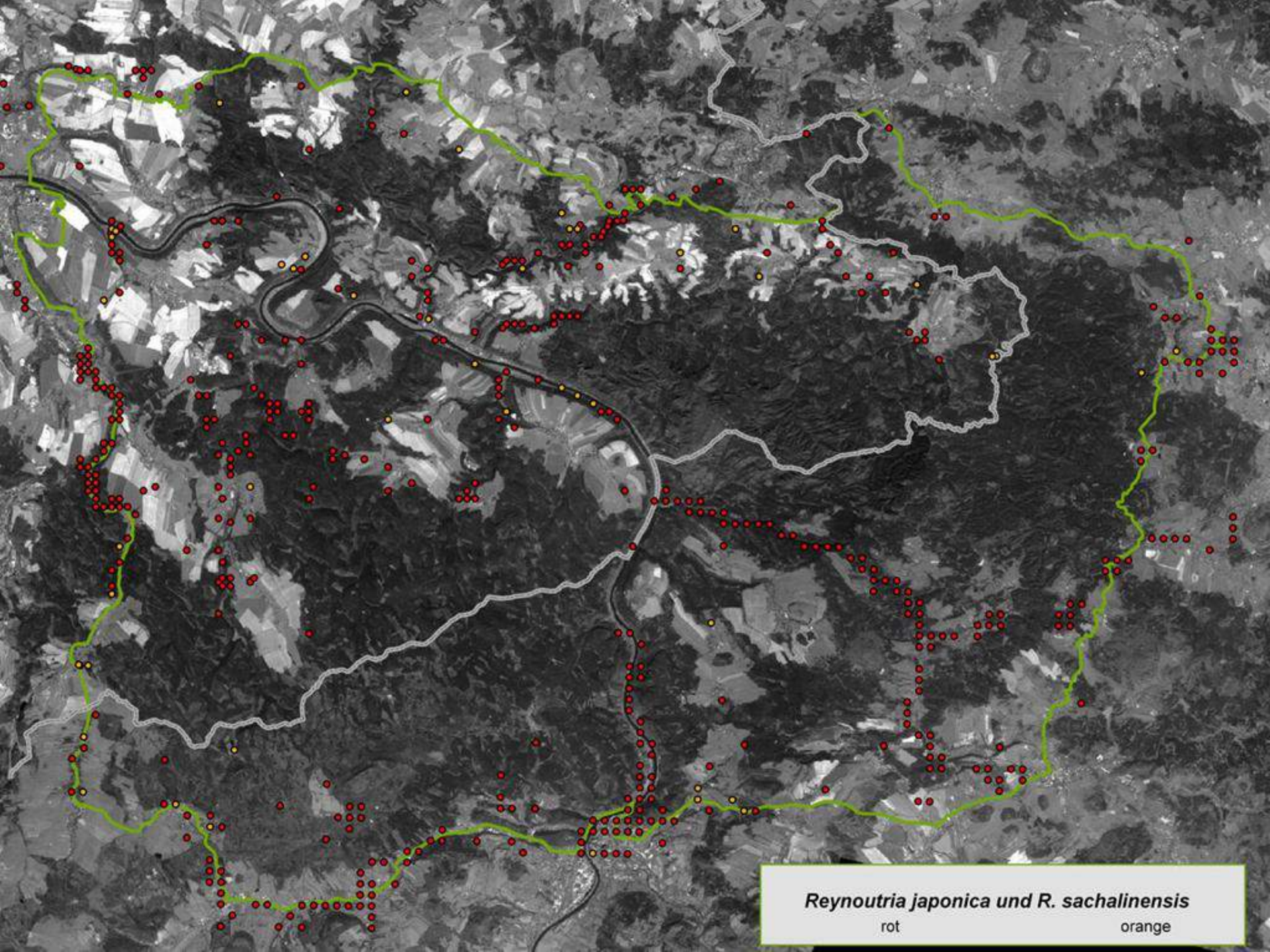
Inventarizace a možnosti mapových výstupů

Impatiens glandulifera ROYLE

Reynoutria japonica und *R. sachalinensis*

rot

orange

c) Poznání ekologie jednotlivých druhů

- způsob rozmnožování
- dozrávání semen
- způsoby šíření

d) Volba strategie k omezení šíření nežádoucích druhů

- způsob odstraňování nežádoucích druhů
- vymezení ploch k zásahu a časová posloupnost (např. od horních partií vodních toků k dolním apod.)
- volba herbicidu (různá citlivost jednotlivých druhů: např. *R.sachalinensis* x *R.japonica*)
- koncentrace (12-15%)

e) Komunikace s veřejností – významný partner obce.

Boj s invazními druhy není snadný,
ale jde to !

Ukázky praktického odstraňování invazních druhů

..před tvorbou plodů..

Kosení

...následují průběžné kontroly...

4-5x

Porosty křídlatky – pocit beznaděje!

...po třech letech snažení...

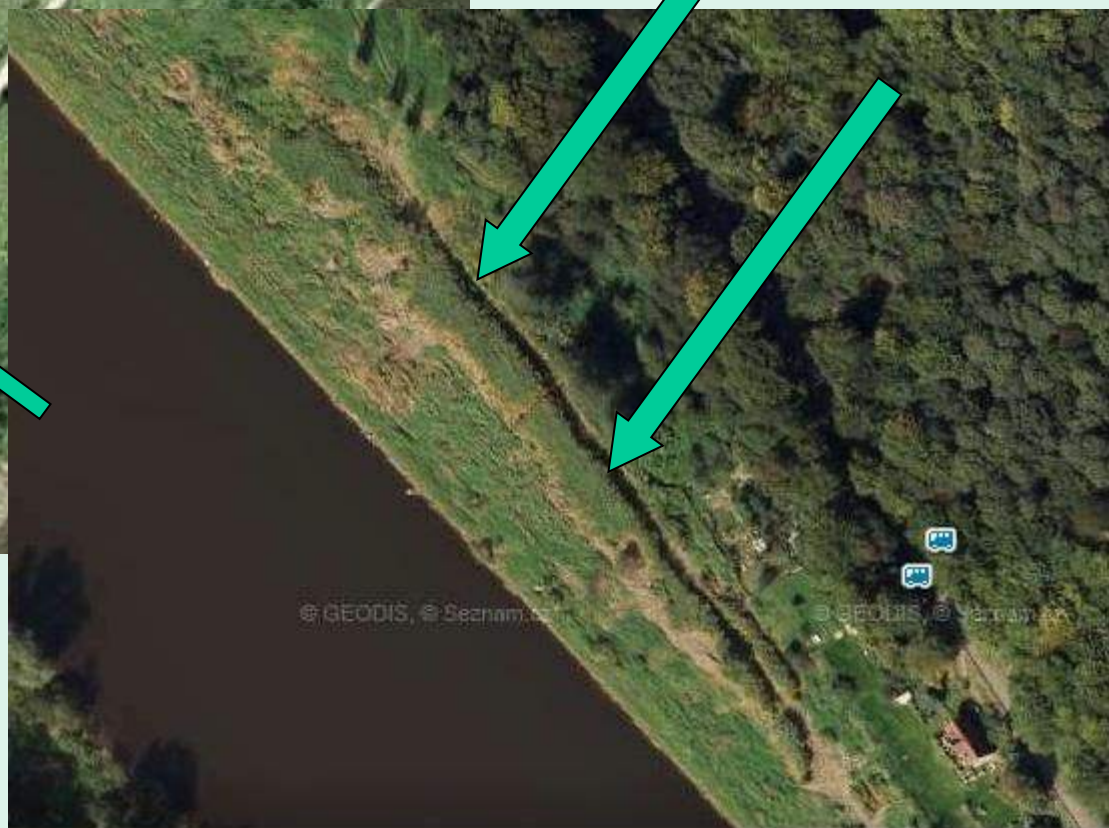
Ukázka struktury „nového“ porostu.

Ukázka likvidace souvislých porostů

uvidíme z lodi

Souvislé porosty znamenají
3-5 let intenzivní práce:
- postřik
- následný monitoring.

Souvislý postřik celé rostliny- základ úspěšného zásahu- ukázky z praxe

Výsledek uvidíte na lodi

Nedostatečně ošetřené porosty

Kořenový systém křídlatky je mohutný a velmi odolný!

V případě pokročilého omezení invazního druhu vyzkoušejte mechanickou destrukci kořenového systému.

2012 - postřik

...?? ? ??...

...zde si nevíme rady...

Rizika

- osídlení ošetřených ploch jiným invazním druhem
- zátěž prostředí teratogeny
- někdy je to marný, marný a marný, pokud není součinnost příslušných subjektů a st. orgánů
- šíření invazních druhů při stavbách, rekonstrukcích komunikací a „opravách“ vodních toků

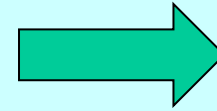
vlčí bob - lupinus polyphyllus

Postřik je potřebné provádět v době květu

Částečné poškození
travního porostu
nebo.....

... ponechání rozvoje invaze.... musíme vědět co chceme!

...důsledky jsou fatální a daleko vážnější...

Důsledkem invazí může být komplexní destrukce ekosystémů a vytlačení našich domácích druhů!

Život s invazními druhy

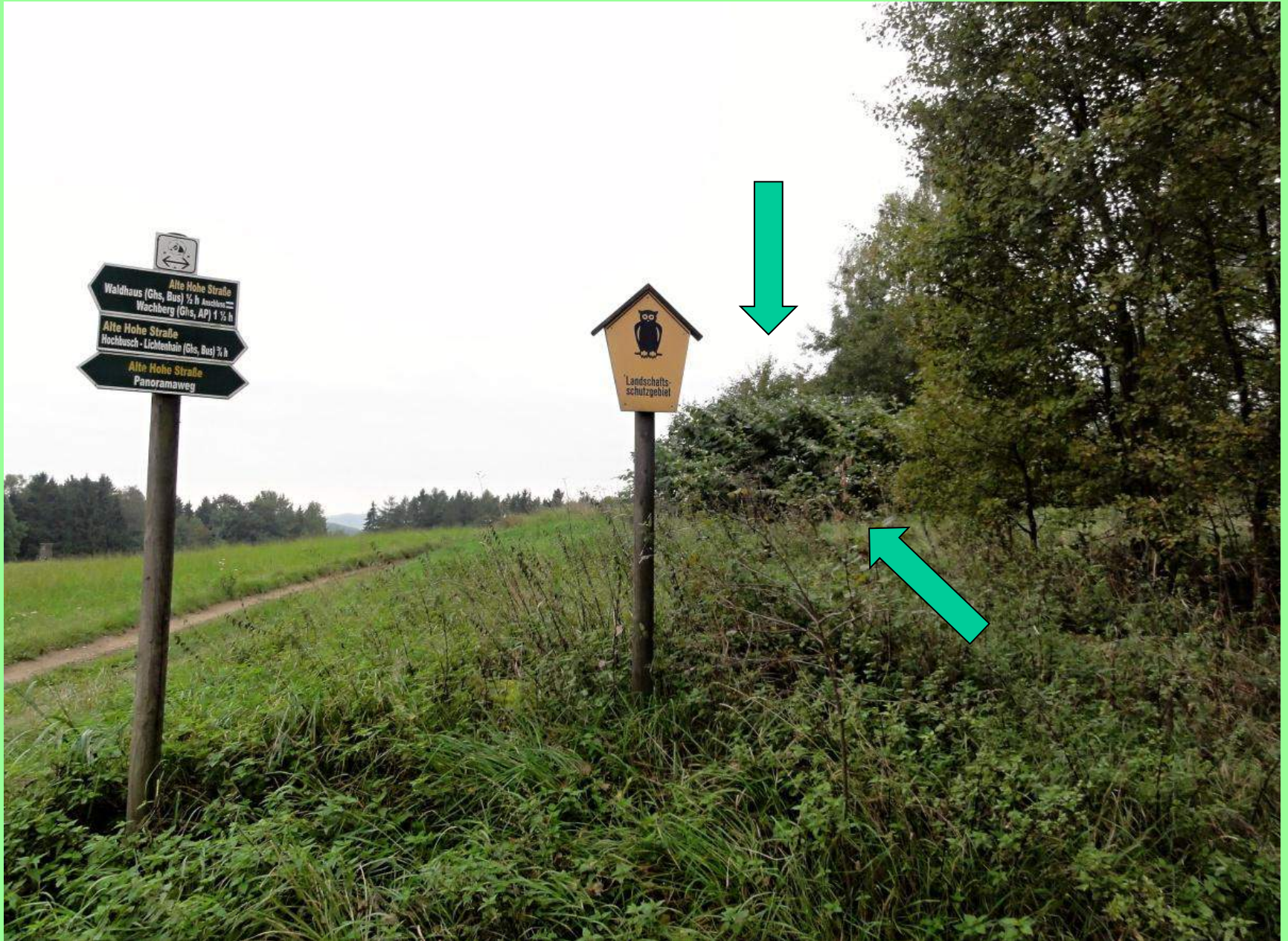

Roundupový déšť

Když nám křídlatka přeroste přes hlavu!

Zdá se, že i invazní druhy mají své rezervace!

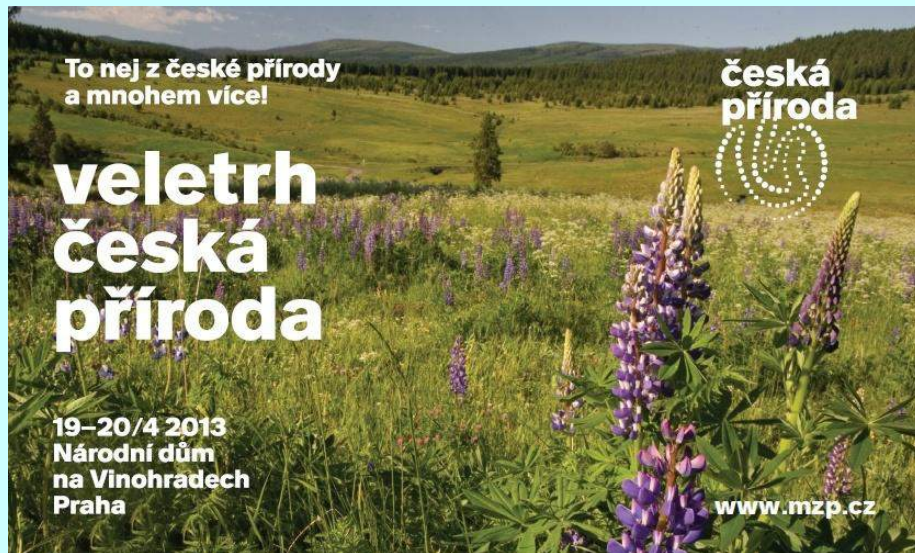

Jak řešit invazi
ze zahraničí?

Weifberg - Nixdorf

I v Česku máme smysl pro humor!

Najdi jeden rozdíl!

Otázka na konec.
Co se udělalo od
posledního
mezinárodního
semináře ve věci
invazních druhů
v Euroregionu?

.....?

V pískovcích jsme
se vypořádali s
bolšev(n)íkem
(prozatím)!

REYNOUTRIA
- Euroregionale Konferenz
zur Neophytenproblematik

15. – 16. Juni 2000

Hotel Weber in Bedřichov
im Isergebirge

Poděkování patří i triclopyru a glyfosatu.

Děkuji za pozornost.